

Nevelési képes szaklap a serdülő ifjuság számára

<p>Megjelenik minden vasárnap egy iven. Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos M. KALOCSA RÓZA. Szerkesztői szállás : Szénatér József utca 1 sz. (hova a kéziratok és előfizetési pénzek küldendők.)</p>	<p>Előfizetési föltételek :</p> <p>Egész évre . . . . . 6 frt — kr. Félévre . . . . . 3 „ — „ Negyedévre . . . . . 1 „ 50 „</p>
---	---

Folyó évi szeptember 8-kán kezdődik az iskolai év a
pesti reform. leány-főiskolában és nevelőintézetben
 melyre a tisztelt szülők és gyámok figyelmét felhivja tisztelettel

M. Kalocsa Róza
 nevelőnö,
 Szénatér, Józsefútcza 1. sz.

Egy árva fiú sohaja.

Zarándoka vagyok
 A temető kertnek,
 Hova fájdalmaim
 S keserveim visznek.

Zarándoka lettem
 Anyám sírhalmának,
 Boldogtalanságom
 Gazdag forrásának! . . .

SEBESTYÉN ZSIGMOND

Két árva története.

— Elbeszélés. —

IRTA MILESZ BÉLA.

(Folytatás.)

Béla urfi nem estelizett, álmoságát hozván fel okul s korán le is feküdt.

Földesyné a délután történt dologról mit sem tudott; mert vacsora után szokott szívélyességgel fogadta a gyermekek jó éjt kívánását s anyai szeretettel esókolta meg azoknak homlokát.

Másnap reggel a rokon vendégek elutaztak s pár napi látogatásra elment velök Földesyné is.

A nevelő is elutazott, a szünidő egy részét hazájában töltendő.

III.

A kanári madár.

A gyermekek maguk maradtak otthon.

Gyuri igyekezett Bélához közeledni, ez azonban mindannyiszor megvetőleg lenézte őt vállán keresztül.

Midőn látta Gyuri, hogy nem megy vele semmire, oda sem nézett többé neki.

Béla tovább is makaesul pöffeszkedett s kényes haragja nem csak Gyurira terjedt ki, hanem Ilkára is; a szegény kis leányra is duzzogott s midőn az megkísérlendő kibékíteni Bélát, szót emelt volna, Béla kifeszítette nyakát, egyet fordított fején s megvető, gúnyos tekintetet lövellve Ilkára, ott hagyta őt.

Délben nem is ebédelt velök s már a eseléség előtt is kezdte az árvákat az általa kitalált gúnyneveken említeni.

Délben nagy esemény jött közbe.

Volt Béla urfinak egy kanári madara, mely a folyosón fel-függesztett esinos, tágas kalitkában szokta énekét hallatni. — E szép madár igen kedves jószága volt Béla urfinak, s egy szobaleánynak szigoru kötelességévé tétetett azt naponkint a szükséges étellel s itallal ellátni.

A szobaleány rendszeren ebéd után szokta a madárnak beadni illetékét s ilyenkor a kis Ilka is rendszeren ott volt a kalitka mellett s nézte a madár mohó kapzsiságát.

A szobaleány a mint beadta a madárnak étkét, nyitva feledte a kalitka ajtaját. A madár észrevette azt, huss! — s már nem volt többé ott.

A szobaleány s Ilka megijedve néztek a lakójától megürült kalitkára, kezeiket tördelték, kapkodtak ide s oda, nem tudták, mit tegyenek, Béla urfi rettenetes haragját már előre képzelték.

— Jaj, végem van, — szepege a szobaleány — ha Béla urfi megtudja, azonnal elkerget, elűz a háztól; oh Istenem, hova legyek, hova menjek!

Béla urfi épen akkor jött arra, kezében lovagostorral.

— Náni, adtál-e már enni a kánáriinak? — kérdé éles hangon.

— I—igen — u—urfi, a—ad—tam, — hebegé a kérdezett s minden tagja reszketett, mint nyárfa levél.

Béla a kalithoz lépett s első pillantásra megtudott mindent. Látta az üres kalitkát, látta a remegő leányokat.

Arcza elhalaványult, elzöldült, nem szólott; majd hirtelen neki veresedett arcza, szemei dühösen forogtak, a kezében levő ostort magasra emelte s böszülten ordított fel:

— Ki cselekedte ezt?

A kis Ilka leereszkedett Béla lábaihoz, átkarolta azokat s nemes elszántsággal mondá:

— Édes jó Béla, engedj meg, az én vigyázatlanságom miatt szabadult ki a madár.

Mily őszinte gyermekességgel vetette magát közbe, hogy a szegény szobaleányt megvédje!

Béla összecsikorgatta fogait, ostorával keményen végig esapott a gyermek gyenge vállán, nyakán s felrugta azt.

Az ártatlan leányka fájdalmas sikoltással terült el a márvány talajon, melyet csakhamar pirosra festett az orrából kifolyó vér.

A szobaleány felemelte a gyermeket, de midőn Béla ismét felemelte rá ostorát, Ilka összeszedte minden erejét s mint szoktak a gyermekek többnyire tenni: futás által igyekezett az újabb ütésedtől szabadulni. Sikerült elfutnia s a folyosóról a kertbe menekülnie.

Gyuri későn érkezett a helyszínére, testvére már akkor elfutott, azonban annak kétségbeesett sikoltása s a vérnyomok a legfájdalmasabb, legbosszantóbb érzelmeket kelték fel keblében egyszerre.

Hallotta hogy huga sikoltva futott el s mindjárt tudta, hogy az a vér ott, az ő kifolyt vére.

— Mit cselekedtél nyomorult esztelen? — szóla Bélához, boszúságát a mennyire lehet elfojtani igyekezve. — Egy gyenge gyermeknek vérént ontani! Haszontalan, gyáva, megérdemlenéd hogy a véért én is véredet ontsam, de nem akarom kezeimet bepiszkolni. — Majd megfizet neked Isten azért, hogy kis hugomat megkinoztad!

— Azt akarod talán, hogy te is úgy járj, könnyen megnyerheted, csak sokat beszélj és boszants, — mond Béla nyersen.

— Ne félj, nem boszantlak többet. Köszönd, hogy tudok magamon amyira uralkodni, hogy nem tiportalak miadjárt le. — Miatunk lehet már ezután jó kedved; elmegyünk innen, mert te elüzesz bennünket, mert te goromba vagy. Számolj erről majd, ha tudsz! — monda Gyuri kezét nyugodtan felemelve s távozott.

A kertbe ment, hol hugát feltalálni vélte.

Ilka egy lugosban ült, még mindig sirva s kendőjével az orrából kifolyó vért törülgetve.

— Kedves, egyetlen jó testvérem, — mond Gyuri magához ölelve Ilkát — fáj-e, nagyon megütött ugy-e?

— Nagyon fáj, Gyuri, de majd elmulik; hanem mit csinálunk már mi, hova leszünk, mert én a Béla gorombaságától nem akarok többet szenvedni; tegnap veled bánt méltatlanul, ma engemet vert meg; én így tovább nem maradok itt.

— Ugy van, nem maradhatunk itt tovább; csak azt sajnálom, hogy gondviselő anyánk hazaérkezését sem várhatjuk meg, ki tudja mikor jön ő haza, mi minden pillanatban ki vagyunk téve újabb meg újabb bántalmaknak.

— De mondd csak, mi is történt tulajdonképen, miért vert meg Béla? mert én csak sirásodat hallottam már s későn érkeztem oda.

Ilka elmondta a kanárimadár történetét.

— Édes kis testvérem, mily szép tettet követtél el, te azt nem is tudod felfogni; szenvedtél ártatlanul, hogy egy embertársadat megmentsd. Kedvem lett volna Bélát csakugyan a földre tiporni, de még akkor nem is tudtam a tulajdonképeni okot s azt hittem, te is hibáztál. — Ne busuljunk, Isten megsegít minket s őt majd megbünteti ezért!

Én azért nem kívánok neki roszt, ő csak kevélységből tette azt, majd megbánja még; én megbocsátok neki, már csak áldott jó anyjáért is, kinek házáat most el kell hagynunk. — De Gyurikám, hova, merre megyünk, hiszen nincsen senkiunk, mi ismét árvákká lettünk?

— Isten árvái vagyunk, azé az Istené, ki az ég madarainak gondját viseli s a ki nekünk is gondunkat fogja viselni. Jer, Ilka, menjünk!

A chambordi erdő tündére.

LAGERTSRÖMTŐL.

(Folytatás.)

III.

A kék szalag.

Alig virradt, már Alexis talpon volt, és segített nővéreinek a virágbokrétaikat kötözni. — Még minden jó lesz, — e szavakkal, s egy esókkal bocsájtá utra a virágokkal Clemence kis fivérét. A mint Alexis az országútra ért, virágkosarát a földre helyezé, s a kék szalagot nagy figyelemmel kalapja mellé tűzé. E szalag oly hosszú volt, hogy két oldalt a vállát érinté, mi sok gondolatot ébreszte fejében. Nem vélte lehetlennek, hogy azonnal valami büvöleteket fog tapasztalni! Azonban e szalagvégeket csak épen úgy lengeté a szél, mint egyéb szalagvégeket, csak hogy figyelmet kelte e kalapdisz a járókelőkben, kik kocsin, vagy számaron a városba siettek.

Kinevették, s azt kérdék, ha talán menyegzőre siet, vagy talán anyjának szalagos boltja van?

A fiút boszanták ez élecek, de leküzdé boszuságát, s ő is velök nevetett.

A vásár igen látogatott vala, és temérdek virág volt eladó. Alexisnak nem kis fáradságába került, míg a tömegben utat tört magának, s több gondot kelle szalagjára fordítani, mint virágos kosarára. Végre alkalmas helyet talált, hol bokrétaikat csinosan rendezve, kirakhatá. De negyed óra negyed óra után mult, s még nem árult semmit, de annál több megjegyzést, és sületlen élezet hallott szalagjáról. Egy tengerész még azt is kérdezte tőle, hogy talán az angolokkal, az ellenséggel tart, minthogy azok színét tűzte fel árboezára?

— Nem, válaszolt a szegény fiu, ki nemesak lehangolt, de éhes is volt, — nem tartok az ellenséggel, nem viselem az angolok színét; hanem ép oly jó franczia vagyok mint ti.

— Ugy van jól, — mondák többen, — hagyjátok nyugton a szegény fiut.

— Ho! hó! látjátok a kék szalagot? — hangzék e pereczben, s néhány tiszt sietett Alexis közelébe.

— Megkaphatók még bokrétaid, és szépek-e? kérdi egy a többi közül.

— Még megkaphatók, s ohajtnám, hogy szebbek volnának. A tiszt választja magának, s a többi példáját követé.

— Hány bokrétád van?

— Tizenhárom uram!

— Jól van, egyet tarts meg, a többit add nekünk. Tizenkét bokrétáért két frankjával számítva darabját, mennyi jár érte?

— Két soust akar ön mondani uram!

— Nem, frankot, mi nem ismerjük a te sousidat. Itt van egy arany, s még kettőt adok hozzá ha kék szalagodat nékem adod!

— Azt nem kapja ön meg uram, ha szép erszényéből minden pénzét nékem adná is.

— Valjon miért nem?

— Mert megígértem, hogy gondját viselem; ennél többet nem mondhatok. Valóban megtarthatom az aranyat?

— Igen te szerencsés gyermek!

E szavakkal eltávoztak a tisztok, Alexist egyetlen bokrétájával a legnagyobb bámulatban hagyva vissza.

— Igen, igen — ő tündér volt. E gondolattal éppen indulni készült hazafelé, midőn e szavakat hallá:

— Jöj ide kék szalagos kis kertész!

Egyenruhás szolga szólt így a fiuhoz, ki aztán egy magas, idős úrhoz vezette, ki mellett egy még idősb, harcziás kinézésű egyén állott.

Mindketten nevetve integettek, s majdnem egyszerre kérdék a fiút:

— Van-e még eladó virágod?

— Csak egyetlen bokréta.

— Itt van öt frank, add nékem, — mondá az egyik úr.

— Fogd, itt van hét, csak nekem add, — szólt a másik.

— Tíz!

— Tizenöt!

— Husz!

— Negyven!

Igy árvereztek a bokrétára, melyet a bámuló Alexis kezében tartott.

— Jó, legyen öné lovag, — szólt az idősb végre bölcsen engedve. A megszólított nevetve vette át a bokrétát, s a fiunak két aranyat adott, melyet az gondosan többi pénzéhez tett, s aztán szépen megköszönve, útnak indult.

Közel a faluhoz a lovon ülő Toupet úrral találkozott, ki igen rosz kedélyhangulatban volt, s Alexis épen jókor érkezett, hogy boszuját öntse ki rajta.

— Alázatos szolgája, — kezdé. — Máskor ugyan az szokás, hogy az ifjabb köszöntse az idősbet, de most — —

Alexis alázatosan kalapot emelt, s tovább haladt.

— Miért nem ment nővéred ma a vásárra, — kezdé ismét Toupet, — talán elfeledte, hogy pénzemre szükségem van?

— O nem, holnap megkapja ön pénzét.

— Valóban? no azon örvendek ha igaz, de nem hiszem. Talán örököltetek, hogy adósságaitokat kifizetitek, s még azon felül szalagot is vásároltok. Vagy talán Clemence kapta ajándékban? Ezzel Toupet úr egészen Alexis közelébe lovagolt, s ügyes mozdulattal ostornyelét a fiu kalapja, és a szalag közé helyezé.

(Folyt. köv.)

Kosciuskó Thaddé.

Egyike a legünnepeltebb lengyel hősöknek és korának egyik legnemesebb férfja volt Kosciuskó Thaddé, egy régi nemes, de elszegényedett lithván család sarja, ki a legnagyobb önfeláldozással és bátorsággal kísérté meg szerencsétlen hazája fölszabadítását az orosz iga alól, s ezért nem csupán nemzetének legmélyebb tisztelétét, hanem egyszersmind egész Europa, sőt saját ellenségeinek is bámulatát vivta ki magának.

Kosciuskó nem csupán példányképe a hősnek és honfinak; hanem egyszersmind személyiségében egyesülve valának a legnemesebb érzések és legfényesebb erények. Polgártársainak bizalma által a közhatalom legmagasabb polczára emeltetve, távol volt tőle, hogy magas tisztét magán czélokra használta volna föl. Magán ügyei valának nála az utolsó helyen, minden idejét a közjó előmozdítására szentelé; s ha mégis eredményt nem tudott fölmutatni, az nemzetének könnyelműségében és tudatlanságában keresendő. Ha ugyanis nemzete mindenben követte volna őt, s a veszély perczében nem szakadt volna esztelenül két pártra: a lengyel nemzet meglehet Europa szinpadán még ma is mint önálló, független nemzet szerepelne. De daczára Kosciuskó és a bölsebbek erőfeszítésének, a veszélyes szakadás a lengyelek közt megtörtént: s így e dicső nemzet — lehet mondani — saját fegyvereivel veszett el.

Kosciuskó élettörténete a „Méhecske“ valamelyik idei számában már röviden közölve volt, azért tehát ezuttal elég, ha ismétlésül annyit jegyzünk meg, hogy e férfiú a lengyel szabadságharczban a legnagyobb erőmegfeszítéssel és elszántsággal harczott; mig nem

az emlékezetes maciejovici esatában, sebekkel borítva, e szavakkal: „finis Poloniae,” lováról lezuhant, s orosz fogságba került. Nem sokára azonban a nemes Pál ezár, — ki még ellenségében is

A vierwaldstädti tó. (Lásd 510. lap.)

tisztelé a hősi bátorságot, — szabadon bocsájtá, ez örökké emlékezetes szavakkal: „Je vous rémets votre épée, mon general, en vous demandant votre parole de ne jamais vous en servir contre les

Russes. (Visszaadom önnek, tábornok, kardját, s csak becsület-
szavát kívánom, hogy azt soha sem fogja az oroszok ellen hasz-
nálni.)

A struczmadár. (Lásd 540. lap.)

Azt hiszem, nem lesz éreketlen a kis olvasók előtt, ha Kosciuskó életéből egy különösen jellemző esetet s adomát elmondok.
Kosciuskó nevét különöses a szegények, és szerencsétlenek

áldották. Ámbár önzéstelenségénél fogva valami nagy vagyonnal nem bírt, mégis jótékonyagra nézve sok gazdagot fölülmúlt; mert résztvevő szívével egyesült mély belátása, s gyakran pénz nélkül is vagy nagyon csekély áldozattal képes volt a szegényen segíteni. A következő eset tesz erről legjobban tanúságot.

(Vége köv.)

Magyarország történetének rövid kivonata.

Ulászló, ki a törökkel kötött 10 évi békét Julián bibornok sürgetésére megszegte, a várnai (a Fekete tenger partján) ütközetben halt meg 1444. nov. 10-kén, s a csatatéren nagy pompával temettetett el; utánna Albert kis fia, az öt éves

V. László választatott királylyá, ki ingatag lelkü, honunkhoz idegen, erőtelen fejedelem volt, s kinek uralkodását királyi nemes tettek nem jelölik, s ki Hunyady János idősebb fiát Lászlót Budán a sz. György terén lefejeztette 1457. nov. 23-kán. V. László pedig egy évvel később, 12 évi uralkodása után, ugyanazon napon, melyen Lászlónak esküvel kegyelmet ígért, 18 éves korában Prágában, mint némelyek állítják méreg által, nagy kínok között meghalt; utánna

Podjebrád György cseh király következett, azután pedig Hunyady János kisebb fia

I. Mátyás, — ki Kolozsvárott 1443 febr. 27-kén reggeli 3 órakor az ó várban született, s 1458. jan. 24-kén választatott királylyá — koronáztatott meg 1464. mart. 23-kén Székesfejervárott Szécsi Dénes esztergomi érsek által.

1461-ben vette nőül Katalint, Podjebrád leányát; 1476-ban pedig Ferdinánd nápolyi király leányát, Beatrixet.

Mátyás korának legnagyobb fejedelme volt, kihez az egész keresztény világban senkit sem lehetett hasonlítani. Uralkodása dicső fényt deríte az országra, ő a tudományokat igen kedvelte, Budán fényes könyvtárt alkotott, a művészetet pártolta. Alatta állítatott fel az első nyomda hazánkban Hesz András által 1473-ban Budán; a magyar huszár az ő teremtménye, alatta élt a híres törökű Kinizsi Pál, *) ki a kenyérmezei (Erdélyben, közel Gyulafejervárhoz) diadal után fogai közé egy holt törököt,

*) Kinizsi meghalt 1493. nov. 24-kén Szent-Kelemben, a Száva innenső partján.

két kezébe pedig kettőt felkapva, széles jó kedvében úgy járta el a híres toborzót. Mátyás alatt erős volt Magyarország. S miután 33 évig bölesen, igazságosan kormányozta a hazát, meghalt Bécsben, 47 éves korában, 1490. apr. 6-án, s Székesfejervárott temetettetett el; halála után példabeszéddé lett: „meghalt Mátyás király, oda az igazság“
S. J.

(Folyt. köv.)

Visszapillantások a múltba.

1270-ben aug. 24-én halt meg IX. Lajos francia király, kinek kedvencz eszméje volt, a szent sir visszavétele a pogányoktól; s egykor nagy betegségben fogadalmat tett, haddal menni a pogányok ellen. Midőn egészségét visszanyerte, a francia lovagok színével, és nagy sereggel valóban el is ment a szent földre, hol változó szerencsével harczolt, de az éghajlat igen ártott seregének, s a betegség nagyon megfogyasztotta haderejét. Két ízben volt ő kereszties haddal, először rabságba esett, s roppant váltságdíjt kellett fizetni, másod ízben pedig életével adózott; mert a forró égél az ő egészségének is ártott. A szent sir annyira elfoglalá minden gondolatát, hogy haldoklásakor is azon irányba fordítá tekintetét.

1822-ben aug. 25-én halt meg Herschel, a világhírű csillagász, ki több nagyszerű felfedezéssel bővíté a csillagászat tudományát. Angliában élt, s a király nagy kitüntetésben részesíté, s a lovagrenden kívül számos más rendet is és nagy évi díjt kapott.

Schvanthaller szobrász neve, ki 1802-ben aug. 26-án született, nálunk is ismert, sőt hazánkban van is tőle készült mű. Ő Rómában, Thorvaldsen vezetése mellett képezte magát. Göthe, Jean Paul, Mozárt, s több nevezetes egyének szobrát készíté.

1791-ben aug. 27-én köttetett az egyesség II. Lipót, és Frigyes Vilmos porosz király között arra nézve, hogy Artois grófot, a későbbi X. Károlyt a francia trónra segítsék; azonban akkor az még nem történhetett meg s a békétlenségek Franciaországban még sokáig tartottak.

A vierwaldstädti tó.

Képpel.

A vierwaldstädti tó Svájeznek egyik legregényesebb helyén fekszik s történeti nevezetességüvé lön azon összeesküvés által, mely partján ünnepélyes fogadással szentesített meg.

Lássuk tehát a történelmet. Habsburgi Rudolf, Argau grófja, e szerint svájci, német császárrá lön s ezáltal e kis szabad ország mintegy a nagy Németországhoz csatoltatott. Rudolf fia és utóda Albert e körülménnyel annyira visszaélt, hogy minden szabadságuktól megfosztá a népet s két kormányzója Geszler és Beringer kegyetlenül zsarnokoskodott a kis szabad országban.

Ezt tovább tünni nem akarván, három canton (megye) szövetségelt s képviselőik: Fürst Walther, Stauffacher Werner és Melchtal Arnold háromszáz fegyverrel az úgynevezett Rütli mezőn, e tó partján (képünk előterében látszik ama kis emelkedett hely) megesküdtek fegyverükre, hogy hazájukat szabaddá teszik.

Geszler sejtve a veszélyt, próbát teendő, féktelen kevélységgel egy kalapot tüzetett póznára, mely előtt a svájciaknak hódolatot kellett volna mutatniok. Tell Vilmos elleuszegülvén, történt vele ama esodálatos esemény, mely szerint fia fejéről egy almát lelőtt anélkül, hogy megsebesítette volna. Ez eset elég mondaszerű, de tény az, hogy Tell Vilmos boszúból a zsarnok Geszlert nyilával sziven lötte.

Ez volt az egyedüli vér, mely Svájez megszabadításánál folyt, az összeesküvők céljukat vérontás nélkül érték el, az idegeneket kiűzék váraikból s a hegyormokon örömük jeléül éjjel tűz lobogott s hirdette a szabadságot 1308-ban. A Rütli mezőn a nép három forrást mutogat az idegennek, mely ugyanazon perczen fakadt volna, midőn a három szabadsághős esküjét tevé.

A struczmadár.

Képpel.

A struczról régibb időben oly mesészerű dolgokat beszéltek, mely kétségessé tette létezését, inkább hajlandók voltak az emberek e név alatt egy regebeli állatot mint valóban élő képzelni. Ismeretlenségének oka az volt, hogy hazája oly vidék, mely a művelt világtól igen távol esik s inkább elszigetelt, mert Délafrika, Arábia s Középpindia pusztáinak is csak azon részén található, mely

tökéletesen lakatlan. Ujabb időben az utazók azonban pontosabb tudomást szereztek róla s ezeknek adatai nyomán egészen ismeretes lőn a természetrajzot kedvelők előtt. Európába temérdek strucztoilat szállítanak s kalapjainkat nem egyszer diszíti; jó tehát tudni, honnan került az, mit fejünkön hordunk? A strucz óriás madár s e faj közt a legnagyobb, nyom vagy nyolczvan fontot; testét fekete, fehér s szürke nagyon szép tollak fedik. iszonyu hosszú nyakánál csak lábai hosszabbak, melyek két körömmel bírnak; ez is egyedüli sajátága e madárnak. E nem szép alakot egy ludéhoz hasonló fej egészíti ki. Nagyon ostobának mondják. A négerek nagyon üldözik őket husáért, tollaiért s különösen tojásáért, mely három fontos és két ember éhségét képes kielégíteni.

Ha üldözik mindig körben forog s így igen könnyü kifárasztani; mikor már nem bír futni, fejét a homokba rejti: azt hiszi, ha ő nem lát senkit, őt sem látják, de csalódik, mert az üldözőknek csak ez kell, hogy életének véget vessenek, vagy fogságba vigyék. Mint fogoly jól érzi magát, kap elegendő eledelt míg a pusztában gyökerek s más táplálék hiányában kavicsot, vasat, üveget nyel-desett, csak hogy gyomra megteljék. A vad négerek lovaglásra használják, sőt talyigába is be engedi magát fogni, de oly gyorsan fut hosszú lábaival, hogy lovagját elszédíti, ha annak még szokatlan e gyorsaság.

Némelyek azt mondják, tojását szerte szét hagyja a homokban, kiköltését a napra bizza, nem gondol vele, ha más madarak vagy állatok felemésztek, fia t pedig úgy tekinti, mintha nem is volnának. Mások ismét egészen eltérően mondják utleírásukban. Szerintük e madár roppant nagy fészket csinál a homokban s harmincz tojáson felül tesz bele s azután éjjel nappal felváltva ül rajta. Kiesinyei részére a fészken kívül tartogat tojásokat s azokkal táplálja. Az előbbi állításra az adhatott anyagot, hogy tojásairól elzavartatva az egész fészket kénytelen oda hagyni, kétszer, háromszor is, ekkor részint elhordják, részint a nap költi ki.

Honka szünórái.

Igazán szünóráim vannak most de már majd sok is lesz a jóból, már néha eszembe jut, hogy foglalkozni is kellene valamivel, mert munka nélkül a szünórák hosszuk és unalmasak kezdenek lenni. Annál kedvesebb volt tehát atyámnak azon ajánlata, mennék el Kremsmünsterbe.

Megjegyzendő, hogy én már erről a városról sokat és szépeket hallottam, a többek közt, hogy igen jó pisztrángokat lehet ott kapni. (Köztünk maradt szó legyen, jól is lakunk belőle ugyanesak!)

Sok mindenféle látni való között először is felmentünk egy nyolcz emeletes toronyba, mely valóságos kis muzeum, természetrajzból mindennemű állatok vannak az első emeleten, másodikon a természettaniak, óriási nagy villanygépek, melyekről tiszteletteljes távolságra vonultam. (Emlékszem reá, hogy egyszer természettani óránkon olyan ütést kaptam a karomba, hogy még!) A harmadik emeleten gyönyörű képtár van, hol nagy festőktől (Titian, Salvator, Angelo, Rubens, van Dyk stb.) vannak ezeket érő képek.

Vezetőnk elmondá, hogy ezt a szerzetet, mely a várost birja és tanítással foglalkozik, még Kr. után 777-ben alapította Thassiló herceg. Azóta ezen félre eső városkában művelték a tudományt és művészetet, elmondta, hogy azon torony melyben vagyunk 183 lábnyi magas. Pompás kilátásunk is volt a tetejéről.

Igen tetszettek nekem még a toronynak néhány ablaka, melyek festett üvegein különféle képek vannak és több mint ezer évesek.

Sajátságos természetrajzi könyvek vannak, minőket még nem láttam. Ugyanis fából van faragva az egész, még pedig úgy, hogy a táblája az illető fának a deszkájából készült, a sarka ugyanazon fának a héjjából; az egész egy kétfelé nyíló dobozt képez, melynek egyik oldalába ugyan azon fának gyökeréből, forgácsából, ágaiból egy-egy darab van enyvezve, másik oldalán pedig levele, virága, gyümölcse — érett és éretlen — láthatók. Igen szép gondolat!*)

Megragadta még a figyelmemet szörnyű sok — a torony folyosójára aggatott olajfestésű arczkép, melyek mind fiatal 18—19 éves ifjakat ábrázolnak, puderezott és frizérozott hajjal, czopfal. Vezetőnkől kérdezém, hogy kik ezek?

Mária Terézia — volt a válasz — testőrséget alapított, és itt volt az ugynevezett Terézianum, hol ezek a fiuk tanultak, ezek voltak az első tanítványok, később aztán Bécsbe tették át.

A mi azonban legérdekesebb ezen képeknél, hogy valamenynyit egy nő festette!!

— Hány arczkép van itt? kérdezém.

— Száznolczvan és még talán egy pár.

— Száznolczvan és egy nő festette! mondám csodálkozva, mialatt a képeket nézem nagyobb figyelemmel, kritikusnak ugyan nem állhatnék be, de van ép két szemem hála Istennek, és mondhatom, hogy ha nem hasonlít is a mi Barabásunk remek esetvonásaihoz, de biz azok elég csinos képek.

*) Pár év előtt a nemzeti Muzeumban is volt alkalmunk látni ily könyveket, melyek valóban meglepők. (Szerk.)

Pompás halas-tója és haltartója van még itt a szerzetnek, sőt amint hallom, hát még gyönyörű freskó-képek (freskó-kép a még teljesen meg nem száradt falra festett kép, mely a fallal együtt száradván meg, örök időkre eltart.) Továbbá olyan könyvtár, melyben arabs és chinai írások is vannak.

De időnk már eltelt, vissza kellett térni kirándulásunkból, hanem meg van ígérve, hogy mégegyszer elmegyünk és akkor majd irok újra mind azon ritkaságokról, miket látni fogok.

Tehát a viszonttalálkozásig.

Különfélék.

* I. Napoleon születésének századik évfordulóját e hó 15-én ünneplék Párisban. III. Napoleon azzal tanusítá nagybátyja iránti kegyeletét, hogy minden politikai büntényért, ugy sajtóvétségért elítélteknek kegyelmet adott. — De kegyelme még itt nem állapodott meg, hanem amnestiát adott a zászlók alól megszökött katonák- és matrózoknak is.

* A belvárosban lakó szülők igen aggódtak azon hirre, hogy gr. Zichy Pál Ferencz azon kert területére, mely a kisdédóvodával van kapcsolatban, (az egyetem- és himző utca sarkán) nagyszerű palotát fog építtetni. — A gróf értesülvén a szülők aggodalmáról, lemondott tervéről, kijelentvén, hogy a legszebb palotának sem tudna örülni, ha csak azon árért lehetne hozzá jutni, hogy a gyermekeket foszsa meg örömtől. — A nemes gróf majd talál helyet palotájának, s a kicsinyek nagy korukban is hálásan fognak a gróf e szép tettére visszagondolni.

* Egy omnibus kocsis vigyázatlansága által egy ismert írónk, Vajda János egyik szeme jelentékenyen megsérült. — Ő ugyanis, a kocsi fedélzetén a kocsis háta mögött ült, s az ügyetlen ostorával suhintgatva, szemébe csapott.

* Az Erzsébet téri sétányt körülfoglalandó vasrácsozatot a Schick-féle vasöntödében rendelék meg; s körülbelül 31,000 frtba kerül.

* Kápolnai István „Katonai közlöny“ című heti lapot indított meg e hó 15-én. E lap kizárólag katonai dolgokra vonatkozó czikkeket fog mindig közölni.

* Egy angol lap említi, hogy mily drágán fizettetnek meg a nevezetes emberek ereklyéi. — Igy 1816-ban Newton egy foga 730 font sterlinggel vásároltatott meg, s a boldog vevő aranyba foglalva hordta ujján. — I. Károly amaz imakönyve, melyet a vesztőhelyre vitt magával, 1825-ben 100 guineért adatott el. — I. Napoleon ama kalapja, melyet Cylaunál viselt Párisban 1920 frankért kelt el 1835-ben. Wasa Gusztáv amaz elefántesont székét, mely az Lübeck városától kapott ajándokul 58,000 frtéért adta el Schmecket svéd kancellár. — XII. Károly kabátját, melyet a pultawai ütközet alkalmával viselt 1825-ben 561,000 frttal fizették meg. — Azon két toll, melylyel az amerikai szerződés iratott alá 500 frankért kelt el, ama két tollat pedig, melylyel az Orosz- és Franciaország közti szerződés aláíratott, a krimi háboru után, Eugenia császárné kapta ajándokul. Rousseau egy mellénye 150 frankért adatott el, egy réz órája pedig 500 frankért; és Voltaire egy kabátjáért szintén 500 frankot fizettek.

Számrejtvény. — Péchy Erzsikétől.

5 6 Mivelt országokon terül szét hálója,
2 1 11 12 Ez volt a gőzgépnek nagy feltalálója,
3 11 7 9 10 Ha keblünk bú nyomja, ezzel könnyítjük meg.
8 9 1 9 6 2 4 Tolvajoktól műve óvja kincseinket.
1--12 A nemzet hálával említi nagy nevét:
Ó tette szabaddá a magyar föld népét.

Megfejtési határidő szept. 25.

Képtalány.

Megfejtési határidő szept. 25.

A 29. számban közlött talányok megfejtése.

A számtalányé.

„Földrajz.“

A sakktalányé:

„Minden, mi él, az egyenlő soká él,
A százados fa, s egy napos rovar.
Eszmél, örül, szeret és elbukik,
Midőn napszámát s vágyait betölté.
Nem az idő halad: mi változunk.
Egy század, egy nap, szintén egyre megy.“

(MADÁCH.)

Megfejtették az előbbi: Csabay András, Katona Emma és Blanka, Brück Berta, Komáromi Salamon Hermina, Mészáros Kornélia, Gálóczy Dezső, Brück Száli, Szél Ida, Kubinyi Irma, Oszlányi Kornél, Hagara Mariska, Wallfisch Károly és Ilka, Péchy Erzsike, Bibél Gizella, Pauli Teréz.

Pest. 1869. Nyomatott az „Athenaeum“ könyvnyomdájában.